

219F

نام :

نام خانوادگی :

محل امضاء :

صبح جمعه

۹۲/۱۲/۱۶

دفترچه شماره (۱)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**آزمون ورودی
دوره‌های دکتری (نیمه متمرکز) داخل
سال ۱۳۹۳**

**مجموعه علوم تاریخی (۲)
(کد ۲۱۰۸)**

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی (از آغاز ورود اسلام تا پایان صفویه - از قاجار تا انقلاب اسلامی، مباحث نظری و روش تحقیق و منبع شناسی تاریخ ایران)	۹۰	۱	۹۰

اسفندماه سال ۱۳۹۲

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نمی‌باشد.

- ۱- کدام تعریف در مورد جایگاه و مشخصه حکومت طاهریان کامل تر است؟
 (۱) تعلق به امارت‌های استیلاء
 (۲) تعلق به فرهنگ عربی - اسلامی
 (۳) نمایندگی سنت‌های ایرانی - اسلامی
 (۴) نخستین امارت مستقل از خلافت عباسی
- ۲- ترجمه «نامه تنسر» از متون سیاسی - اندرزنامه‌ای پهلوی و متعلق به عصر ساسانی در کدام اثر تاریخ‌نگاری دوره اسلامی آمده است؟
 (۱) سیاق تاریخ نیشابور (۲) تاریخ سیستان (۳) تاریخ طبرستان (۴) تاریخ بلعمی
- ۳- جغرافیای تاریخی ماوراءالنهر در قرون میانه دوره اسلامی مشتمل بر کدام ایالات بود؟
 (۱) سغد، خوارزم، فرغانه، بدخشان (۲) سمرقند، سغد، بلخ، خوارزم
 (۳) بخارا، بلخ، فرغانه، سمرقند (۴) بخارا، مرو، سمرقند، بدخشان
- ۴- زوال جایگاه قشر اجتماعی - اقتصادی دهقانان در خراسان و ماوراءالنهر از رویدادهای کدام دوره تاریخی است؟
 (۱) سلجوقیان (۲) سامانیان (۳) طاهریان (۴) غزنویان
- ۵- عنوان قدیمی فرمانروایان «منطقه سغد» که تا دوران اولیه قرون اسلامی به کار می‌رفته، کدام است؟
 (۱) شار (۲) ژونبیل (۳) افشین (۴) اخشید
- ۶- متولی گردآوری خراج از مجوس خراسان در روزهای آخر حکومت اموی چه کسی بود؟
 (۱) بهرام سیس (۲) پیری یا پیروز (۳) زادان فرخ (۴) نصر بن سیار
- ۷- از میان فرقه‌های مختلف تشیع زیدی در دوره سلجوقی، کدام فرقه خلفای پیش از امام علی (ع) را کافر و غاصب می‌دانستند؟
 (۱) تبریه (۲) جریره (۳) جارودیه (۴) یعقوبیه
- ۸- عالی‌ترین مجتمع غیر زیارتگاهی در ایالات دوره صفوی کدام بود؟
 (۱) تأسیسات تجاری بندرعباس (۲) مجتمع شهر بیلاقی اشرف مازندران
 (۳) ساخت و سازهای امام قلی‌خان در شیراز (۴) ساخت و سازهای گنجعلی‌خان در کرمان
- ۹- کدخدایان محلات و ریش سفیدان اصناف در دوره صفویه چگونه تعیین می‌شدند؟
 (۱) با انتخاب سکنه هر محله و هر صنف و نوشتن رضنامه‌چه به اسم او و سپس نقیب مهر و کلانتر تأیید می‌کرد.
 (۲) به پیشنهاد کلانتر و تأیید نقیب فردی از دیوان‌خانه تعیین می‌شد ولی پرداخت موجب او با مردم بود.
 (۳) با تأیید محتسب از میان داروگان فردی به عنوان کدخدا انتخاب و مستوفی برایش موجب تعیین می‌کرد.
 (۴) به پیشنهاد صدرخاصه، یکی از عملجات دیوان‌خانه با موابی که مستوفی مقرر می‌داشت سمت کدخدایی و یا ریش سفیدی صنف را می‌یافت.
- ۱۰- خلیفه سلطان وزیر اعظم کدام پادشاه بود و پس از مرگ او چه کسی به وزارت رسید؟
 (۱) شاه صفی - ساروتقی (۲) شاه عباس دوم - محمدبیگ تبریزی
 (۳) شاه عباس اول - حاتم بیگ اردوبادی (۴) شاه سلیمان - میرزا محمدطاهر وحید قزوینی
- ۱۱- بیشترین حجم موقوفات مهم صفوی برای چه مواردی بود؟
 (۱) اطعام ایتام (۲) تعزیه‌داری (۳) مساجد (۴) مدارس علوم دینی
- ۱۲- مأمور مذاکره برای قرارداد ۹۹۸ استانبول چه کسی بود؟ و این قرارداد برای او چه نتیجه‌ای داشت؟
 (۱) قورخمس خان شاملو - به دستور شاه عباس چشمانش کور شد.
 (۲) مهدی خان چاوشلو - پس از ۴۰ روز به دستور شاه عباس کشته شد.
 (۳) قرچغای خان - سمت فرماندهی سپاه ایران را یافت.
 (۴) ولی آقا چاشنیگیرباشی - به همراه حمزه میرزا به دربار عثمانی رفت و سفیر ایران در عثمانی شد.
- ۱۳- دلیل حمله آغزبوراخان شاملو و سام میرزای صفوی به قندهار چه بود؟
 (۱) می‌خواستند قلعه محکمی به دست آورند که از تعرض شاه ایران مصون باشند.
 (۲) به دلیل حمله بابر برای گرفتن قندهار و اینکه از دست دولت صفوی در امان باشند.
 (۳) به دستور شاه طهماسب برای باز پس گرفتن این شهر از مغولان هند
 (۴) به دلیل مرگ نصیرالدین همایون پادشاه هند و تضعیف قدرت هندیان بر این منطقه
- ۱۴- قتل عام افغان‌ها به دستور چه کسی و در چه زمانی اتفاق افتاد و چه کسانی را شامل شد؟
 (۱) لطفعلی‌خان زند - سال ۱۲۰۳ - افغان‌هایی که به آقامحمدخان قاجار کمک می‌کردند.
 (۲) طهماسب دوم - سال ۱۱۴۲ - افغان‌هایی که در کشتار خاندان سلطنتی دست داشتند.
 (۳) نادرشاه - نوروز ۱۱۶۰ - افغان‌هایی که قصد توطئه علیه او را داشتند.
 (۴) کریم خان - نوروز ۱۱۷۲ - افغان‌هایی که در گوشه و کنار کشور در سپاه خدمت می‌کردند.

- ۱۵- کدام گزینه درباره جایگاه بندرعباس در دوره جانشینان نادر درست است؟
 (۱) کانون‌های تجاری از بندرعباس و مناطق سفلاهی خلیج فارس به مناطق شمالی آن یعنی بنادر بوشهر، خارک و بندر ریگ انتقال یافت.
 (۲) نصیرخان لاری حاکم بندرعباس با ایجاد آرامش توانست همچنان بندرعباس را به عنوان کانون تجاری مهم در سواحل خلیج فارس حفظ کند.
 (۳) دور بودن بندرعباس از دربار و قدرت‌های محلی سبب گردیده بود که آن بندر در مقایسه با بسیاری از شهرهای دیگر ایران مصون‌تر بماند و از قید مصیبت‌های فراوان برهد.
 (۴) رقابت و درگیری‌های کمپانی‌های اروپایی در نواحی شمالی خلیج فارس (بنادر بوشهر، خارک و بندر ریگ) موجب گردید که بندرعباس مورد توجه بیشتر تجار اروپایی قرار گیرد.
- ۱۶- رنگ سیاه و سیاهپوشی از ممیزات کدام یک از جریان‌های سیاسی - مذهبی ایران در قرن نهم هجری می‌باشد؟
 (۱) حروفیه (۲) مشعشعیه (۳) نوربخشیه (۴) نقشبندیه
- ۱۷- حروفیان در دیدگاه سیاسی خود گرایش و نزدیکی به قدرتمداران زمانه را ..... می‌دانستند.
 (۱) حرام (۲) مستحب (۳) مباح (۴) واجب
- ۱۸- اصطلاح ارتفاع به چه معنی است؟
 (۱) گردآوری خراج از زمین‌های بلاصاحب
 (۲) هزینه و مخارج و به خصوص هزینه‌های دیوانی
 (۳) غله و محصولی که از باغ و زمین مستغل برداشت می‌شد.
 (۴) رسیدی که خزانه‌دار پس از تحویل گرفتن اجناس به آورنده جنس می‌داد.
- ۱۹- مراعی یا خراج مراتع را که بر جمعیت صحراگرد و نیمه صحراگرد در دوره سلجوقیان وضع می‌شد، به چه طریق می‌گرفتند؟
 (۱) بر پایه‌ی چادر یا خانوار یا تعداد احشام
 (۲) بر پایه‌ی وسعت منطقه‌ای که در اختیار داشتند.
 (۳) به صورت مالیات سرانه یا جزیه به تعداد افراد مذکور و بالغ
 (۴) به صورت هدایایی متناسب با شمار احشام و متناسب با وسعت مراتع
- ۲۰- کدام گزینه درباره نبرد ایلامش بین خوارزمشاهیان و قراختائیان درست است؟
 (۱) خوارزمشاهیان را به عنوان سلاطین غازی علیه دنیای کفر مطرح ساخت.
 (۲) ضربه اساسی بر قدرت نوظهور خوارزمشاهی در دوره تکش وارد ساخت.
 (۳) به مدت نیم قرن خوارزمشاهیان را تابع و خراجگزار قراختائیان کرد.
 (۴) قراختائیان راه‌های تجاری منتهی به ماوراءالنهر و خراسان را به کنترل خود درآوردند.
- ۲۱- کدام گزینه درباره نبرد ارزنجان در دوره خوارزمشاهیان درست است؟
 (۱) بین خوارزمشاه و متحدانش با سلجوقیان روم در سال ۶۱۲ رخ داد.
 (۲) پیروزی قاطع خوارزمشاهیان را بر قفقاز و شرق آناتولی مسجل ساخت.
 (۳) خلیفه با استفاده از نفوذ معنوی خود سعی کرد از جنایت خوارزمیان در ارزنجان جلوگیری کند.
 (۴) موجب نزدیکی مواضع رقبای منطقه‌ای خوارزمشاهیان مانند عباسیان، ایوبیان و سلجوقیان روم شد.
- ۲۲- کدام گزینه درباره سیاست سلطان محمد خوارزمشاه در ارتباط با اسماعیلیان درست نیست؟
 (۱) سیاست سلطان محمد در قبال اسماعیلیان با تساهل و حسن نیت همراه بود.
 (۲) اسماعیلیان مفاد صلح سال ۵۹۶ ق را بهانه کرده صد هزار دینار خراج سالانه را به خوارزمشاه نپرداختند.
 (۳) به دلیل مصادف شدن حکومت سلطان محمد با سنی‌گری اسماعیلیان رقابت سازنده بین دو دولت حاکم شد.
 (۴) با وجود حاکمیت نگرش بدبینانه نسبت به اسماعیلیان در دربار خوارزمشاهیان اقدامی خصمانه علیه آن‌ها صورت نگرفت.
- ۲۳- دیوان مساس در دوره ایلخانی رسیدگی به امور ..... را بر عهده داشت.
 (۱) تجاری (۲) صنعتی و تولیدی (۳) مالیاتی چادرنشینان (۴) زمین‌های اینجو
- ۲۴- ابن العلقمی وزیر مستعصم هنگامی که از عزم هلاکو بر فتح بغداد آگاهی یافت به چه اقدامی دست زد؟
 (۱) از خلیفه خواست اموال خزانه از نقد و جنس را پیشکش کند تا غائله با مسالمت خاتمه یابد.
 (۲) به خلیفه پیشنهاد کرد با استفاده از قدرت‌های محلی سپاهی برای مقابله فراهم آورد.
 (۳) از خلیفه خواست تا از نواحی مختلف تقاضای ارسال نیرو کند تا محاصره شهر بغداد توسط هلاکو را بشکند.
 (۴) از طریق ارتباط با ایرانیان حامی هولاکو اطلاعات سری دستگاه خلافت و نحوه‌ی تصرف شهر بغداد را برای وی ارسال کرد.
- ۲۵- مهم‌ترین مراکز استقرار شیعیان در ناحیه عراق عجم در دوره سلجوقی کدام مناطق بودند؟
 (۱) قم - آوه - ری - همدان (۲) قم - ارجان - ری - کاشان (۳) قم - همدان - ساوه (۴) قم - آوه - قم - کاشان
- ۲۶- وظیفه اصلی مقام رئیس در نظام دیوان‌سالاری غزنوی و سلجوقی چه بود؟
 (۱) حافظ منافع حکومت در محل (۲) حافظ منافع خاندان‌های محلی
 (۳) رابط حکومت و رعایا و ساکنان محل (۴) ناظر عملکرد مقام عامل و مشرف در ایالت

- ۲۷- اصطلاحات ورزشی در دوره‌ی آل‌بویه در کدام کتاب آمده و کدام یک از سلاطین آل‌بویه به ورزش‌های گوناگون علاقه‌مند بود و به تشویق ورزشکاران می‌پرداخت و میان آن‌ها مسابقه ترتیب می‌داد؟
 (۱) مروج الذهب / رکن‌الدوله
 (۲) مقدمه الادب زمخشری / معزالدوله
 (۳) معجم الشعراء / عمادالدوله
 (۴) وفيات الاعیان / عضدالدوله
- ۲۸- اقطاع موروثی سیمجوریان کجا بود؟
 (۱) زرنج (۲) قهستان (۳) کرمان (۴) نیشابور
- ۲۹- کنگریان نام دیگر کدام دودمان بود؟
 (۱) آل عراق (۲) روادیان (۳) زیاریان (۴) مسافریان یا سلاریان
- ۳۰- ..... به زمینی گفته می‌شد که مبلغ معینی مالیات به خزانه می‌پرداخت و مصون از ورود محصلان مالیاتی بود.
 (۱) اقطاع التملیک (۲) اقطاع استغلال (۳) زمین ایغار (۴) زمین عشری
- ۳۱- عنوان «بخشی» در دوره ایلخانان به کدام روحانیون اطلاق می‌شد؟
 (۱) بودائی (۲) شمنی (۳) مسیحی (۴) یهودی
- ۳۲- جنگ «لای» بین چه کسانی اتفاق افتاد؟
 (۱) عزالدین حسین و تیمور (۲) سرداران و آل‌کرت (۳) خواجه علی و امیرحسین (۴) الیاس خواجه و تیمور
- ۳۳- تیمور چه کسی را برای جانشینی خود انتخاب کرد؟
 (۱) پیرمحمد (۲) خلیل میرزا (۳) شاهرخ (۴) میرانشاه
- ۳۴- شیوخ برجسته هرات در دوره تیموری جزو کدام دسته از شخصیت‌های زیر هستند؟
 (۱) خواجه عبدالله احرار، عبدالرحمن جامی، کمال خجندی (۲) بهاء‌الدین نقشبند، سعدالدین کاشغری، حسن عطار
 (۳) زین‌الدین خوافی، قاسم انوار، بهاء‌الدین عمر جغرائی (۴) ابوزید پورانی، محمد شیرین مغربی، سعدالدین تفتازانی
- ۳۵- دیوان توأچی در دوره حکومت ترکمانان چه کارکردی داشت؟
 (۱) امنیتی (۲) قضایی (۳) نظامی (۴) نظارتی
- ۳۶- مهم‌ترین طوایف کرد که در اتحادیه قراقویونلوها مشارکت داشتند، کدام‌اند؟
 (۱) دنبلی و جمیشکزک‌لو (۲) جاگیرلو و آئین‌لو (۳) طوایف سعدلو و محمودی (۴) عسایر زرقی و طایفه ماماشلو
- ۳۷- کدام عبارت در مورد فضل الله نعیمی صحیح نیست؟
 (۱) مردم را بر ضد حکومت امیر تیمور شورانید و سپس به دست میرانشاه و دستور تیمور به قتل رسید.
 (۲) مؤسس فرقه بدعت‌گزار حروفیه بود که از طریق قاسم انوار با فرقه‌های خلوتیه و نعمت‌اللهیه ارتباط داشت.
 (۳) گروهی از علمای هم عقیده با تیموریان فضل الله را تکفیر کردند و او را در باکو و سپس شیروان زندانی ساختند.
 (۴) مردم را از مفاسد اجتماعی و مظالم سیاسی که از سوی بیگانگان و خیانتکاران داخلی در ایران انجام می‌شد، آگاه کرد.
- ۳۸- چرا حاجی ابراهیم کلانتر اندکی پس از آن که لطف‌علی خان را به شیراز راه نداد از آقامحمدخان تقاضای کمک کرد؟
 (۱) جمعی از سواران مافی که در شیراز بودند بر ضد وی شورش کردند.
 (۲) لطف‌علی خان موفق شده بود امامقلی خان فرمانده سپاه دشمن را به اسارت بگیرد.
 (۳) از پیروزی او در زرقان و شکست مصطفی خان قاجار به وحشت افتاده بود.
 (۴) به طور پیوسته دستجات ایلات از نواحی مختلف ایران به لطف‌علی خان می‌پیوستند.
- ۳۹- کدام عبارت در مورد اصناف دوره صفوی درست نیست؟
 (۱) معمولاً هر صنفی به صورت حرفه‌ای خانوادگی باقی می‌ماند.
 (۲) در هر صنف سه درجه شاگرد (پادو) خلیفه (وردست) و استاد وجود داشت.
 (۳) در این دوره نوعی سلسله مراتب کارگران و تولیدکنندگان جزء وجود داشته است.
 (۴) کارگران غیرماهر و دوره‌گرد که از طبقات پایین بودند بدون اجازه رسمی صنف حق کار در اصفهان را نداشتند.
- ۴۰- سقوط اصفهان بیش از همه در کدام بعد باعث آسیب شد؟
 (۱) در چارچوب مذهبی با تبعید علماء به نجف (۲) در چارچوب نهادی سیاسی و طبقه دیوانی
 (۳) در بعد اجتماعی و روابط فرهنگی (۴) در بعد اقتصادی و انسانی
- ۴۱- در مجلس دوم شورای ملی (۱۹۰۹ به بعد) کدام یک از تغییرات زیر صورت پذیرفت؟
 (۱) تصویب متمم قانون اساسی (۲) کاستن بودجه‌ی دربار محمد علی‌شاه قاجار
 (۳) اصلاح قانون مالیاتی مربوط به تجار (۴) اختصاص پنج کرسی به نمایندگان پنج ایل بزرگ کشور
- ۴۲- علت اولیه تشکیل مجمع سری فراماسون‌ها، مقارن با انقلاب مشروطیت در ایران، چه بود؟
 (۱) حمایت از منافع انگلستان در ایران (۲) اعتراض جهانی به سیاست‌های استعماری روسیه
 (۳) مبارزه با اخذ قروض خارجی و درباریان فاسد (۴) گسترش اندیشه‌های سازمان‌های ماسونی جهان در ایران

- ۴۳- مهم‌ترین تأثیر افزایش قیمت نفت بر سیاست خارجی ایران در دوره پهلوی دوم، چه بود؟
 (۱) گسترش روابط خارجی ایران با همسایگان
 (۲) افزایش واردات به ویژه کالاهای مصرفی از خارج
 (۳) تسهیل ارتباطات اقتصادی و مبادلات بازرگانی با دول خارجی
 (۴) تأمین هزینه‌های هنگفت مالی تحرکات ژاندارم گونه و مداخلات برون مرزی با تأکید بر خریدهای سنگین نظامی
- ۴۴- کدام گزینه در مورد پیامد حضور مشروطه خواهان در خارج از کشور مهم‌تر به نظر می‌رسد؟
 (۱) درک و فهم روابط حزبی
 (۲) تهیه سلاح و ارسال آن به ایران
 (۳) کمک به مبارزات ضد محمد علی شاه
 (۴) آشنایی با مجامع سیاسی اروپا
- ۴۵- پیامد مهم مسأله همه پرسی قانون اساسی برای دولت مصدق چه بود؟
 (۱) شاه را از شخصیت مردد و نامصمم به شاه فعال برای حفظ قانون اساسی تبدیل کرد.
 (۲) طرح مسأله همه پرسی موجب شکاف در دولت و دوستان و طرفداران مصدق شد.
 (۳) همه پرسی رای اعتماد بسیار مؤثر به دولت مصدق و متضمن محکومیت آشکار گروه‌های مخالف شد.
 (۴) علی‌رغم برگزار نشدن همه پرسی، طرح مسأله موجب تضعیف مشروعیت مبنای دموکراتیک دولت مصدق شد.
- ۴۶- نخستین اتحادیه کارگری ایران توسط کارگران ..... و در سال ..... تشکیل شد.
 (۱) چاپخانه تهران - ۱۹۰۶
 (۲) صنایع نساجی تبریز - ۱۹۱۷
 (۳) نفت آبادان و اهواز - ۱۹۱۹
 (۴) مهاجر ایران شاغل در معادن قفقاز - ۱۹۰۵
- ۴۷- دلایل اصولی ضعف و ناتوانی اتحادیه‌های کارگری ایران در جلوگیری از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ کدام است؟
 (۱) فقدان قدمت و تجربه، سرکوب شدید حکومت، عدم اعتماد توده‌ای به تشکیلات کارگری
 (۲) ضعف ساختار و فقدان برنامه‌های راهبردی، فقدان رهبری واحد، جدایی مرکز سیاسی و میدان عملیاتی
 (۳) فقدان رهبری واحد، وابستگی خارجی، نبود کارگر صنعتی به معنی مدرن آن، عدم همراهی مصدق با اتحادیه‌های کارگری
 (۴) وابستگی خارجی، ضعف ساختار و فقدان برنامه‌های راهبردی، فقدان توانمندی و ابزار جهت فشار همزمان به کمپانی نفت و سلطنت
- ۴۸- متمم قانون اساسی مشروطیت چند اصل داشت؟
 (۱) ۵۱
 (۲) ۱۰۷
 (۳) ۱۱۲
 (۴) ۱۵۸
- ۴۹- استشهادنامه‌ی اتهام به ام‌الخاقان (مادر محمدعلی شاه) که بحران بزرگی پدید آورد توسط کدام روزنامه طراحی شد؟
 (۱) روح القدس
 (۲) حشرات الارض
 (۳) صور اسرافیل
 (۴) مساوات
- ۵۰- در مجلس پانزدهم سلطنت طلبان از عنوان فراکسیون ..... استفاده می‌کردند.
 (۱) اتحاد ملی
 (۲) ملی
 (۳) مستقل
 (۴) میهن
- ۵۱- اسحاق ابریم در جزوه‌ی «چه باید کرد؟» بر چه مسأله‌ای تأکید کرد؟
 (۱) ایدئولوژی حزب توده
 (۲) تشکیلات حزب توده
 (۳) سیاست خارجی
 (۴) موضوع کارگران
- ۵۲- محمد مسعود مدیر کدام روزنامه بود؟
 (۱) امید
 (۲) کوشش
 (۳) مرد امروز
 (۴) مرد آزاد
- ۵۳- کتاب «چگونه مبارزه‌ی مسلحانه توده‌ای می‌شود؟» اثر کیست؟
 (۱) احمد رضائی
 (۲) بیژن جزینی
 (۳) علی اصغر بدیع زادگان
 (۴) علی اکبر صفائی فراهانی
- ۵۴- کدام دسته از عوامل در تضعیف روابط ایران دوره رضاشاه و جمهوری وایمار آلمان مؤثر بود؟
 (۱) پناهندگی تعدادی از رجال دوره‌ی رضا شاه به آلمان، حمایت دولت آلمان از نشریات چپ در ایران
 (۲) حمایت دولت آلمان از نشریات چپ در ایران، انعقاد قرارداد نفتی جدید با انگلیس، سقوط تیمور تاش
 (۳) سقوط تیمور تاش، اختلاس آلمانی‌ها از بانک ملی ایران، انتشار مقالات تند علیه رضا شاه در نشریات آلمان توسط چپ‌های ایرانی
 (۴) انعقاد قرارداد نفتی جدید با انگلیس، دخالت و مشاورت دولت آلمان در مسأله قانون تابعیت عراق به ضرر ایرانی‌ها، نزدیکی آلمان به روس‌ها
- ۵۵- کدام یک از انتخابات مجلس در تاریخ ایران معاصر به عنوان آزادترین و با اهمیت‌ترین انتخابات نامیده شده است؟
 (۱) مجلس سیزدهم
 (۲) مجلس چهاردهم
 (۳) مجلس پانزدهم
 (۴) مجلس شانزدهم

- ۵۶- کدام دسته از عوامل در الغای یک طرفه قرارداد نفتی داری توسط ایران نقش مؤثرتری داشت؟
 (۱) انتشار گزارش‌های حفاری‌های غیر مجاز در محوطه تاریخی و باستانی و غارت آثار باستانی، خودداری شرکت نفت ایران و انگلیس از استخدام کارگران ایرانی
 (۲) کاهش شدید درآمد نفتی ایران از حق الامتیاز نفت به دلیل بحران مالی جهانی، خودداری شرکت نفت از واگذاری ۲۵ درصد سهام به دولت ایران
 (۳) برقراری مناسبات شرکت نفت با رؤسای ایلات و عشایر بدون نظارت دولت ایران، تعلل انگلیس از پرداخت ۱۲ درصدی حق الامتیاز قرارداد داری
 (۴) فروش بخشی از سهام شرکت به دولت انگلیس بدون اطلاع دولت ایران، ممانعت شرکت از ورود ایرانیان به مناطق نفتی به اتهام جاسوسی، مخالفت ملیون ایران
- ۵۷- شیوه تقسیم سنتی محصول کشاورزی در ایران به طور نظری چگونه و چه سهمی از محصول بوده است؟
 (۱) سه سهم، زمین، آب (مالک)، کار (زارع)
 (۲) چهار سهم، زمین، آب، کار، بذر (به تناسب دارنده هر کدام از عوامل سهم می‌برد).
 (۳) پنج سهم، زمین و آب (مالک)، کار (زارع)، بذر و گاو (دارندگان این دو)
 (۴) هفت سهم، دو سهم زمین (مالک)، دو سهم آب (مالک یا صاحب آب)، یک سهم کار (زارع) یک سهم بذر (دارنده آن)، یک سهم شخم (دارنده گاو)
- ۵۸- نظریه استبداد ایرانی بر پایه جامعه کم آب و پراکنده از کدام صاحب نظر است؟
 (۱) جان فوران (۲) کارل ویتفولگ (۳) همایون کاتوزیان (۴) پرواند آبراهامیان
- ۵۹- با افزایش سهم خدمات در تولید ناخالص ملی پس از افزایش ناگهانی درآمدهای نفتی سال ۱۳۵۲ به بعد، عواید نفتی به نفع چه گروه‌های اجتماعی توزیع گردید؟
 (۱) گروه‌های اجتماعی ممتاز و افراد با نفوذ
 (۲) گروه‌های اجتماعی متوسط مدرن شهری
 (۳) گروه‌های اجتماعی پایین جامعه
 (۴) گروه‌های اجتماعی متوسط و پایین مدرن شهری
- ۶۰- شاه برای قبولاندن نخست‌وزیری به امینی چه تعهداتی را بر عهده گرفت؟
 (۱) انتخابات زودرس برگزار نماید، در تعیین وزرا و طرح برنامه‌های توسعه دست امینی را باز کند.
 (۲) مجلس را برای تسریع در امر اصلاحات ارضی منحل کند، آزادی مطبوعات و مخالفان سیاسی برقرار شود.
 (۳) در ورود تعدادی از سوسیالیست‌ها و توده‌ای‌ها به دولت تساهل نشان دهد، تعدادی از زندانیان سیاسی آزاد شود.
 (۴) با همسرش کشور را برای سفر کوتاه مدت خارجی ترک گوید، در مدت غیاب شاه، امینی کنترل ارتش و ساواک را در اختیار داشته باشد.
- ۶۱- کدام شخصیت، رهبر اعتصابات و اعتراضات طرفداران امینی در اوایل اردیبهشت ۴۰ بود؟
 (۱) الهیار صالح (۲) حسن ارسنجانی (۳) محمد درخشش (۴) نورالدین الموتی
- ۶۲- کدام شخصیت، از نخستین علمداران پرشور انقلاب ادبی ایران (خارج ساختن ادبیات از دایره سنت قدما) بود؟
 (۱) تقی رفعت (۲) جلال آل احمد (۳) ملک الشعرای بهار (۴) نیما یوشیج
- ۶۳- واضع مفهوم جامعه‌شناسی در تاریخ ایران کدام شخصیت بود؟
 (۱) داریوش شایگان (۲) علی اصغر حکمت (۳) غلامحسین صدیقی (۴) محمدعلی فروغی
- ۶۴- محمدرضا شاه برای تشویق سرمایه‌گذاری خارجی در امر صنعت چه سیاست‌های حمایتی را اعمال کرد؟
 (۱) ایجاد انحصار به شرکت‌های سرمایه‌گذار در تولید کالا و فروش آن، پرداخت ۲ درصد از سود سهم ایران از کالاها به عنوان پاداش به شرکت‌ها.
 (۲) تضمین فروش کالاهای تولیدی صنایع، بیمه تجهیزات و عمر کارکنان به قیمت بیمه در کشورهای اروپایی
 (۳) اجتناب از دخالت دادن متخصصان ایرانی در امر سرمایه‌گذاری خارجی، اعطای حق انتقال منافع به شکل ارز
 (۴) معافیت پنج ساله از پرداخت مالیات، معافیت از عوارض گمرکی واردات کالاهای مورد لزوم
- ۶۵- کدام گزینه درباره وضعیت زنان در دوره پهلوی دوم درست است؟
 (۱) ضریب اشتغال زنان در ایران در مقایسه با کشورهای توسعه یافته ۲ به ۵ است.
 (۲) بیشترین مشاغل زنان به ترتیب خدمات، منشی‌گری ادارات و آموزش و پرورش بود.
 (۳) اوایل دهه ۱۳۵۰ میزان بی‌سوادی در بین زنان روستایی ۸۰ درصد و زنان شهری ۶۰ درصد بود.
 (۴) در نتیجه بسط روابط سرمایه‌داری در مناطق روستایی میزان مشارکت زنان در کار کاهش یافت.
- ۶۶- فرار افراد و شرکت‌ها از پرداخت مالیات بر درآمد در اواخر حکومت پهلوی دوم بیشتر معلول چه عواملی است؟
 (۱) فقدان قوانین مالیاتی مشخص، فساد اداری دامنگیر دولت
 (۲) توانایی حکومت در کسب درآمد از طریق فروش نفت، فقدان فرهنگ پرداخت مالیات
 (۳) بی‌اعتمادی ریشه‌دار مردم به دولت، قرار داشتن ایران در مراحل اولیه توسعه سرمایه‌داری
 (۴) توسعه نیافتگی ایران و عقب‌ماندگی دستگاه دولت، عدم تمایل سیاسی دولت به متزلزل ساختن بنیادهای طبقاتی خود

- ۶۷- کتاب «ایرانی که من شناختم» اثر کدام شخصیت است؟
 (۱) ایرانسکی (۲) پاولویچ (۳) کاکس (۴) نیکیتین
- ۶۸- کدام یک از روش‌های تحلیل، توانایی نظری و عملی لازم برای تبیین کیفی و کمی پدیده‌های تاریخی را داراست؟
 (۱) تحلیل محتوا (۲) تحلیل آماری (۳) تحلیل مضمون (۴) فراتحلیل
- ۶۹- تدوین یک فرضیه خوب دارای چه ملاک‌هایی است؟
 (۱) با نظریه مرتبط باشد، به صورت جمله خبری و تحلیلی باشد، اکتشافی باشد.
 (۲) آزمون پذیر باشد، همبستگی بین دو متغیر را بیان کند، روشن و دقیق باشد.
 (۳) رابطه چند متغیر را بیان کند، دارای مفاهیم انتزاعی باشد، قابل سنجش باشد.
 (۴) کوتاه و به صورت جمله خبری باشد، فارغ از مفاهیم ارزشی و اخلاقی باشد، اثبات پذیر باشد.
- ۷۰- خصایص مکتب تاریخنگاری حجاز کدام است؟
 (۱) عقیده به نقش مشاهده مکان‌های تاریخی، تأکید بر اولویت نقل بر سند مکتوب، اعتقاد به امت واحد
 (۲) استفاده از نجوم و تنجیم، پذیرش طبقه‌بندی عمر در تقسیم بیت‌المال بین مسلمانان، بی‌توجهی به زمان و مکان رویداد
 (۳) آمیختن روایات شهرها و مناطق و قبایل مختلف با هم، نبود اندیشه حکومت و دولت، وجود علقه با شورش‌های انقلابی
 (۴) مؤسسان و راویان آن اغلب قریشی یا از امویان بودند، پذیرش سیادت قریش، بهره‌گیری از جغرافیا برای شناخت وقایع تاریخی
- ۷۱- کدام دسته از مورخان، جزء مقاتل نویسان به شمار می‌روند؟
 (۱) ابومخنف، مدائنی، زهری (۲) واقدی، ابن ابی‌الدنیا، ابوزرع
 (۳) ابومخنف، ابوالفرج اصفهانی، سید بن طاووس (۴) قاضی ابویوسف، یحیی بن آدم قرشی، خطیب خوارزمی
- ۷۲- معرفت افقی و عمودی به چه مفهومی است؟
 (۱) معرفت افقی، شناخت به چیزی است که حدوداً در آن زمان جریان دارد و معرفت عمودی به چیزی است که قبل و بعد واقع شده است.
 (۲) معرفت افقی استفاده از داده‌های روایی است و معرفت عمودی استفاده از داده‌های عینی است.
 (۳) معرفت افقی شناخت در زمانی امور است و معرفت عمودی شناخت روندی امور است.
 (۴) معرفت افقی شناخت ساختار وقایع است و معرفت عمودی شناخت کارکرد است.
- ۷۳- تحلیل تاریخ بر بنیاد نظریه توطئه چه مفهومی دارد؟
 (۱) همه اقلیت‌های داخل کشور را ستون پنجم بیگانگان معرفی می‌کند.
 (۲) همه ممالک برتر و حتی گروه‌های مخالف داخلی را غیر خودی و دشمن تلقی می‌کند.
 (۳) همه احزاب مخالف را توطئه‌گرانی معرفی می‌کند که در خفا قصد براندازی دارند.
 (۴) همه کشورهای استعمارگر اروپایی را توطئه‌گر و عامل عقب‌ماندگی مشرق زمین معرفی می‌کند.
- ۷۴- در سنت علمی رایج در ایران دوره اسلامی، «علوم اوایل» به کدام دسته از علوم اطلاق می‌شود؟
 (۱) ریاضیات - فلسفه - جدل - منطق - هیأت (۲) فقه - حدیث - کلام - انساب - تفسیر
 (۳) ریاضیات - فلسفه - نجوم - انساب - منطق (۴) فقه - جدل - حدیث - انساب - کلام
- ۷۵- مهم‌ترین اثر جدلی شیعی که در دوره سلجوقی در زمینه حمایت از عقاید مذهبی و کلامی شیعیان نوشته شد، چیست؟
 (۱) الارشاد (۲) النقض (۳) بیان الحق (۴) تبصرة العلوم
- ۷۶- تأویل‌گرایی در تاریخ به چه مفهومی است؟
 (۱) دنبال کردن اندیشه مهدویت در تاریخ (۲) مشروعیت‌سازی از طریق سلسله انساب
 (۳) استفاده از آیات و احادیث برای اثبات موضوع مورد نظر (۴) تفسیر موضوع یا آنچه امروز به آن هرمنوتیک می‌گویند.
- ۷۷- کدام پژوهشگر نظریه انحطاط ادبیات فارسی در دوره صفویه را به چالش کشیده است؟
 (۱) احسان یارشاطر (۲) حسین نصر (۳) محمد قزوینی (۴) ملک‌الشعرا بهار
- ۷۸- اصطلاح «فلسفه تاریخ» توسط چه کسی وضع شد؟
 (۱) هردر (۲) هگل (۳) ولتر (۴) ویکو
- ۷۹- نظریه انتقادی مربوط به کدام مکتب است؟
 (۱) آنال (۲) پوزیتویسم منطقی (۳) ساختارگرایی (۴) فرانکفورت
- ۸۰- مفهوم «صالت‌سند» و تأکید بیش از اندازه به اهمیت بهره‌گیری از اسناد آرشویی در کدام یک از نحله‌ها و مکاتب ذیل مطرح شده است؟
 (۱) آنال (۲) متدیک (۳) کلیومتریک (۴) نوتاریخی‌گری
- ۸۱- کدام یک از افراد زیر پایه‌گذار مکتب قهرمان باوری است؟
 (۱) پلوتارک (۲) کارلایل (۳) گیبون (۴) هگل

- ۸۲- کدام گزینه درباره فلسفه نظری تاریخ درست است؟
 (۱) از خود جریان تاریخ پرسش می‌کند.
 (۲) موضوع مورد پرسش آن ماهیت گزارش‌های تاریخی است.
 (۳) نظریه‌های فلسفی و علمی درباره علم تاریخ را بررسی می‌کند.
 (۴) نظریه‌هایی را که در باره عینیت در تاریخ طرح شده‌اند، مورد پرسش و تأمل فلسفی قرار می‌دهد.
- ۸۳- علت فاعلی و صوری تحول و تبدیل عمران در نظریه ابن خلدون به ترتیب عبارتند از:
 (۱) اقتصاد - عصبیت (۲) دولت - عصبیت (۳) عصبیت - دولت (۴) عصبیت - اقتصاد
- ۸۴- کدام یک از پرسش‌های زیر در مباحث روشی معروف به «پرسش‌های فرآیندی» هستند؟
 (۱) توصیفی (۲) چرایی (۳) چگونگی (۴) چستی
- ۸۵- کدام یک از مورخان کلاسیک مسلمان معروف به پدر تاریخ نگاری جغرافیا محور در تمدن مسلمانان است؟
 (۱) ابوعلی مسکویه (۲) طبری (۳) مسعودی (۴) یعقوبی
- ۸۶- کدام آثار متعلق به نجم‌الدین کبری است؟
 (۱) عبهرالعاشقین، شرح شطحیات (۲) الاصول العشره، آداب الصوفیه
 (۳) اقرب الطرق الی الله، مصباح الارواح (۴) الی الهائم الخائف من لومة الاثم، الستین الجامع للطائف البساتین
- ۸۷- مشارق الدراری از کیست و در چه موضوعی است؟
 (۱) عزیزالدین بن محمد نسفی، ادبی (۲) میرحسین بن عالم حسینی هروی، تذکره‌ای
 (۳) سعیدالدین سعید فرغانی، عرفانی (۴) نورالدین عبدالرحمن اسفراینی، موسیقی
- ۸۸- توسعه و گسترش با ادراک یک مفهوم نظری چه نامیده می‌شود؟
 (۱) توضیح (۲) تعریف (۳) تبیین (۴) تشریح
- ۸۹- در یک طبقه‌بندی کلی فرضیه به چند دسته تقسیم می‌شود؟
 (۱) ارزشی و چند ارزشی (۲) تحقیقی و آماری (۳) جهت‌دار و بی‌جهت (۴) گسسته و پیوسته
- ۹۰- کدام یک از تبیین‌های زیر، مورخ و راوی را نه در جایگاه ناظر بلکه در موضع فاعل فعل می‌نشانند؟
 (۱) تبیین از راه انتخاب عقلانی (۲) تبیین از راه بازنمایی فکر (۳) تبیین از راه قانون فراگیر (۴) تبیین از راه همدلی